

Euskaldunen hizkuntza-eskubideak-1:

Zein eskubide bermatzen zaizkie herritarrei herri-administrazioan?

IRAKASGAIA: Euskararen Arauak eta Erabilerak Arlo Juridikoan

Leire ALBERDI EZCURDIA

AURKIBIDEA:

I. Sarrera. II. Hizkuntza-eskubideak administrazioan. 1. Euskal Autonomia Erkidegoa. 2. Nafarroa. **III. Hizkuntza-eskubideak eta erakunde publikoen jarduna.** 1. Komunikazio eleanitzetarako irizpide eta protokoloak. 2. Euskararen erabilera normalizatzeko plana. 2.1. Aurrekariak 2.2. V. plangintzaldirako irizpide orokorrak. **IV. Hizkuntza-eskubideak bermatzeko zerbitzuak. V. Ondorioak VI. Bibliografia.**

I. Sarrera:

Guztiok jakin badakigu, hizkuntza dela gizabanakoaren identitate-zeinu behinena, baita gizartean komunikatzeko erabili beharreko erraminta nagusi ere. Hala ere, nahiz eta argi dagoen hizkuntzak helburu sozial esanguratsua duela, herritar gutxiak dakite zuzenbidearen eskuhartzea eremu honetan.

Hau da, pertsonaren oinarrizko ezaugarri nagusienak arautzen diren bezala, zuzenbideak bestelako eskubideak ere arautu eta bermatzen ditu, esate baterako, hizkuntza-eskubideak. Baina, zein dira zehazki eskubide horiek? Zein dira horien oinarri juridikoak? Nola babesten dira hizkuntza-eskubideak?

Jarraian garatuko den lan honen helburua izango da beraz, galdera horiei erantzutea. Dena den, zehazki, euskaldun herritarrek administrazio alorrean dituzten hizkuntza-eskubideei erreparatuko zaie, gaia bere horretan oso zabala baita.

II. Hizkuntza-eskubideak administrazioan:

Administrazio alorrean murgildu baino lehen, euskararen ofizialtasunari erreparatu behar zaio. 1979ko abenduaren 18an egindako EAEko autonomia estatutuaren arabera, euskarari hizkuntza ofizialaren izaera aitortzen zaio gaztelerarekin batera. Honela, herritarrei bi hizkuntza ofizial hauek ezagutu eta erabiltzeko eskubidea aitortzen zaie.¹ Gainera, lege-testuak xedatzen duenez, egoera sozio linguistikoak ere kontuan hartuko dira hizkuntza ofizial hauen erabilpena bermatzeko.

¹ Euskal Autonomia Erkidegoko Autonomia Estatutua, abenduaren 18ko 3/1979 Lege Organikoa; 6. artikulua.

Autonomia Estatutuari gehituz eta hura indartuz, euskararen erabilpena arautzen duen oinarritzko legeak daukagu². Ezaugarri bereizgarri bezala, herritarren funtsezko hizkuntza-eskubideak aitortzen dira eta administrazioan zehazki honako hau: “Autonomia Erkidegoko lurraldean dagoen Administrazio edo erakunde ororekin ahozko edo idatzizko harremana euskaraz zein gaztelaniaz izateko eskubidea”

Nafarroari dagokionez, EAeko lege-testuen sistematika berdina jarraitzen da. Lehenik eta behin, ofizialtasuna izaera aitortzen zaio euskarari bere lurralde euskaldunetan.³ Ondoren, foru legea izango da lurralde euskaldun horiek zehaztuko dituen.⁴

Azkenik esan, iparraldean (Lapurdi, Nafarroa Behera eta Zuberoa) oraindik ere euskara ez dela hizkuntza ofiziala.

1. Euskal Autonomia Erkidegoa:

Administrazio alorrean zentratzeko, lege-testuen sailkapena egin behar da: alde batetik, herri administrazioari zuzendutakoak, eta, bestetik, herritarrek herri administrazioaren aurrean erabili ahal izango dituzten hizkuntza-eskubideei zuzendutakoak.

Azken horiekin hasteko, kontsumitzaile eta erabiltzaileen estatutuan xedatzen denez, horiek (gure kasuan herri administrazioaren zerbitzuak galdatzen dituen herritarra) bi hizkuntza ofizialak erabiltzeko eskubidea izango dute⁵. Eta eskubide horretatik, hain zuzen ere, honako hizkuntza-eskubidea aitortuko zaie.

Esate baterako, herriko udalera jo beharko bagenu etxean egin nahi ditugun obretarako baimena eskatzera, udalaren obligazioa izango da beharrezko informazio guztia euskaraz helaraztea guk hala nahiko bagenu. Gainera, informazio horrek egiazkoa, osoa, objektiboa eta ulergarria izan beharko du.

Baina noski, eskubide hori bermatu dadin, administrazioak bere aldetik ere legez ezarritako betekizunak bete beharko ditu. Euskararen erabilera normalizatzeko prozesuan, herri-administrazioetako langileek euskararen gaitasun egokia lortzea da administrazio publikoaren helburu nagusia. Hortaz, lanpostu bakoitzak galdatzen duen hizkuntza gaitasuna aintzat izanik, hizkuntza eskakizun zehatzak ezarriko dira lanpostu bakoitzerako.⁶

² Euskararen Erabilpena Arautzen duen oinarritzko legea, azaroaren 24ko 10/1982; 5. artikulua.

³ Nafarroako Foru Araubidea Berrezarri eta Hobetzeko abuztuaren 10eko 13/1982 lege organikoa; 9.artikulua.

⁴ Euskararen erabilera arautzen duen abenduaren 15eko 18/1986 foru legea.

⁵ Kontsumitzaileen eta Erabiltzaileen Estatutuaren abenduaren 22ko 6/2003 legea; 4.f. artikulua.

⁶ Euskal Autonomia Elkartearen herri-administrazioetan euskararen erabilera normalizatzeko prozesua arautuko duen apirilaren 15eko 86/1997 dekretua; 7-14. artikulua.

Adibidez, hizkuntza eskakizun baxuenak (1 H.E.) idatzizko zein ahozko testuak ulertzeko gaitasuna galdatuko du, nahiz eta ulermen-maila berdina ez izan. Ondorioz, aurretiaz aipatutako adibidearekin jarraitzeko, etxeko obrak egiteko baimena eskatzean udaleko langile publikoak gai izan beharko luke guk aurkeztutako euskarazko eskaera-idazki bat ulertzeko. Aldiz, hizkuntza eskakizuna 4. mailara igoko bagenu, langilearen komunikazio-gaitasunak ez luke inolako mugarik izango.

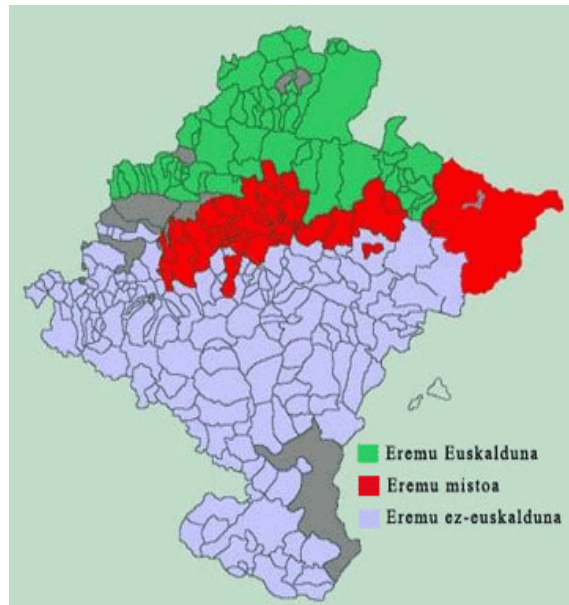
2. Nafarroa:

Nafarroari dagokionez, gogorarazi behar da euskarak ofizialtasuna soilik lurralde euskaldunetan izango duela. Ondorioz, ezin galdatu ahal izango da euskararen erabilera Nafarroa osoko administrazio erakundeetan.⁷

Eremu euskaldunetan, elebiduna izango da administrazio publikoak herritarrekin izango duen komunikazio sistema. Idatzizko jakinarazpenetan ere eredu bera jarraituko da. Hori bai, herritarrak espresuki adierazi ahal izango du euskararen erabilpen hutsa.

Eremu mistoetan, ordea, ez zaio aipamenik egiten herritarrak duen eskubideari hizkuntza ofizialetatik bakarrik aukeratzeko. Hala ere, egia da, eremu mistoko administrazio publikoek neurriak hartu beharko dituztela herritarrek administrazioan euskaraz egiteko duten eskubidea ahalbidetzeko.

Azkenik, eremu ez-euskaldunetan, administrazio publikoak egindako jarduerak guztiak gazteleraz izango dira. Gainera, herritarrek agiriak euskaraz aurkezten badituzte, horien gaztelaniazko itzulpena ere eskatuko zaie.

Horrela beraz, lehen aipatutako adibidearekin jarraitzeko, gure etxean obrak egiteko baimen eske joango bagina Nafarroako udal batera, udalaren kokapena aztertu beharko da lehenik. Printzipioz, lurralde euskaldun eta mistoetan ez genuke arazorik izango, aldiz, lurraldea ez-euskalduna bada, baimen-eskaera horren gaztelerazko itzulpena ere aurkeztu beharko genuke udalean.

Bukatzeko esan, ebazpen arrazoitu bidez erabakiko dela administrazio publikoko lanpostuetan euskara jakiteko beharra. Hori zehaztuta, administrazio publikoak [euskara hobetzeko ikastaroak](#)⁸ antolatuko ditu lanpostu horietan jardungo duten langileentzat baita jadanik euskaraz dakiten langileentzat ere.

⁷ Nafarroako Administrazio Publikoetan euskararen erabilera arautzen duen otsailaren 10eko 29/2003 foru dekretua.

⁸ <http://www.inapidiomas.net/es/formacion/formacion-en-euskera/bases-de-la-formacion-de-euskera>
Nafarroako Administrazio Publikoak eskaintzen duen ikastaroetako bat da honako hau.

III. Hizkuntza-eskubideak eta erakunde publikoen jarduna:

Aurreko atalean aztertu denez, indarrean daude hizkuntza-eskubideak bermatzen dituzten hainbat lege-testu. Dena den, EAEko testuinguru soziolinguistikoak eskuhartze sakonagoa galdatzen du hizkuntza-eskubide horiek bermatu daitezken. Hau da, gaztelera zein euskara hizkuntza ofizialak dira EAEn, eta ondorioz, ohikoa da administrazioaren alorrean hizkuntza aniztasuna aurkitzea bai herritarren zein bestelako erakunde publikoen artean. Hori horrela izanik, komunikazio-prozesuetan eleaniztasuna txertatzea ezinbestekoa da honela bermatuko baitira herritarren hizkuntza-eskubideak.

1. Komunikazio eleanitzetarako irizpide eta protokoloak:

Egoera horren aurrean, EAEn ekimen garrantzitsuak egin dira euskararen indarra bultzatzeko administrazioaren alorrean.

Horien artean aipatzeko da IVAPeko zuzendaritzak 2009. urtean onartutako [“Hizkuntza irizpideak” protokoloa](#)⁹. Bertan, administrazio publikoan hizkuntza ofizialen erabilera zehazten da, besteak beste, ahozko harremanetan zein idatzizkoetan edo komunikazio telematikoetan. Horiez gain, aipatzeko irizpideak dira argitalpen tresna eta aplikazio informatikoen zein errotulazioen gain egindakoak. Esate baterako, itzulpen irizpideei dagokienez, oinarri nagusia izango da administrazio publikoko langileei euskarazko jardura bultzatzea. Horretarako, noski, idatzi beharreko testuetan euskara oinarri izan dadin, beharrezko laguntza eta euskarriak emango zaizkie (hizkuntza-prestakuntzak, sortutako testuen gainbegiraketa...) Gainera, kasurik zailenetan ere, IZOren laguntza jasoko dute, hots, IVAPek eskainitako itzultzaile zerbitzu ofiziala.

Laburbilduz, “Hizkuntza irizpideak” dokumentuak argi eta garbi uzten du IVAPek euskararekin duen konpromezua; administrazioan, aitzitik aipatutako hizkuntza-eskubideak bermatzeko irizpideak ezartzea baititu.

Hala eta guztiz ere, idatzizko harremanetan zentratuz, hizkuntza-irizpide horiek ez dute eraginkortasunik izango testu elebidunak behar bezala idazten ez badira. Horixe bera da, hain zuzen ere, estandarizazio irizpideen xedea. Eusko Jaurlaritzako Justizia Saileko hizkuntza teknikaria den Aitor Gorostizak, administrazioiko [idazkiak berri eta estandarizatzeko](#) hainbat teknika¹⁰ aurkeztu zituen 2009ko euskara teknikarientzako lan jardunaldietan. Azken batean, idazkien mamia soildu, batu, zehaztu eta argitzea izango litzateke estandarizazioaren jomuga nagusia. Horretarako, hainbat aholku adierazten dira Aitor Gorostizaren lanean idazki estandarizatuak egiteko: hizkera konkretua erabiltzea, egitura pasiboak gutxi erabiltzea, esaldi laburrak idaztea, aditza leku logikoetan kokatzea, testu antolatzaileak erabiltzea, idazkien diseinua argia eta funtzionala izatea etab.

⁹ http://www.ivap.euskadi.eus/r61-vedirizp/eu/contenidos/informacion/hizkuntz_irizpideak/eu_irizpide/hasiera.html

¹⁰ http://www.euskara.euskadi.eus/r59-euhadm2/es/contenidos/informacion/erabilera_planak_jardunaldiak/eu_jardun/adjuntos/Aitor%20Gorostiza%20-%20Estandarizazioa.pdf

Honen harira esan daiteke, gizarte sareak direla administrazioak aurre egin beharreko hurrengo erronka. Jakina da guztiongatik, gizartearen komunikazio- bide lehenetsienak direla gizarte-sareak. Hori horrela izanik, erakunde publikoek ere Twitter eta Facebook bezalako sareak erabiltzen dituzte beraien zerbitzuen berri emateko. Ondorioz, komunikazio-harreman horretan ere euskararen erabilera indartu egin behar da. Horretarako, Eusko Jaurlaritzak [“Gizarte-sareetako erabileren eta estiloaren gida”](#)¹¹ argitaratu zuen. Bertan, Facebook, Twitter edota Google + bezalako gizarte-sareak aztertzen dira, eta hauek euskararen normalizazioa bultzatzeko duten eragina eta esku hartzea. Esaterako, edukiak argitaratu behar direnean, hauek euskaraz zein gazteleraz idatzi beharko dira nahiz eta euskara lehenetsiko den.

2. Euskararen erabilera normalizatzeko plana:

Hala eta guztiz ere, aurrerapauso sendoagoak ematea beharrezkoa da administrazioak euskaldunon hizkuntza-eskubideak bermatu daitezzen. Horretarako, zehazki, euskararen erabilera normalizatzeko indarrean dagoen [V. plangintzaldia](#) daukagu (2013-2017).¹²

a. Aurrekariak:

2008. urtetik 2012. urtera bitarte indarrean egon zen IV. plangintzaldiaren amaieran, ebaluatu beharreko hainbat datu aurkeztu ziren euskarak administrazioan zuen erabileraren baitan. Alderdi kuantitatiboko datuei dagokienez, administrazioaren leihatilako harremanetan (ahozko komunikazioa) euskara erabili zen %71an. Aldiz, ehunekoak behera egin zuen, %50era, komunikazioa elkarrizketa bitartekoa zenean. Idatzizko komunikazioari dagokionez, nabari zen oraindik ere herritarrek ez zutela euskara ohikotasunez erabiltzen (%31ak soilik) administrazioari zuzentzean, gehienek gaztelera erabili baitzuten, %61ak zehazki. Hala eta guztiz ere, adierazgarria da Internet eta intranet sareetako datuak: administrazio erakundeek sarean zintzilikatutako edukien %82a euskaraz izan zen.

Dena den, IV. plangintza honek egindako azterketa kualitatiboak etorkizunean hobetu beharreko aspektuak azpimarratu zituen, hain zuzen ere, gaur egungo V. plangintzaldirako lan ildoak direnak:

1. Herri administrazio guztiek onartu behar dute plan euskararen normalizaziorako plana, eta beraien egoera soziolinguistikoetara egokitu.
2. Ardura handiko lanpostuetan beharrezkoa izango da euskararen maila egokia izatea, bestela, erabilera ezak euskararen ezagutza murriztuko du.

¹¹http://bideoak2.euskadi.net/redesyblogs/guia_usos_y_estilos_en_rrss_del_ejgv/eusko_jaurlaritzaren_gizarte_sareetako_erabileren_eta_estiloaren_gida_v2.pdf

¹²http://www.euskara.euskadi.eus/contenidos/informacion/argitalpenak/eu_6092/adjuntos/V.%20plangintzaldirako%20irizpide%20orokorrak.pdf

3. Euskararen erabilera bermatzeko, administrazioak jarrera proaktiboa izan beharko du. Horrela, langile euskaldunak identifikatzeko sistemak ezarrita, ahozko komunikazioa euskaraz ahalbidetzea lortuko da.
4. Euskarak administrazioiko langile publikoen lan hizkuntza izan behar du, horregatik, oinarritzkoa izango da horiei euskarazko baliabideak bermatzea idatzizko komunikaziorako.
5. Hizkuntza irizpideak txertatu behar dira administrazioaren barne erakundeetan ere.

b. V. plangintzaldirako irizpide orokorrak:

2008an hasitako plangintzaldiari amaiera emanda, bostgarrenari ekin zitzaion 2013ko urtarrilaren 1ean, besteak beste, EAEko Administrazio Orokorrari eta beraren erakunde autonomikoei zuzendua. Azken plan honek xedatzen duenez, EAEko egoera soziolinguistikoa kontuan izanda, bi hizkuntza ofizialak (euskara eta gaztelera) beraien lekua izan behar dute herri administrazioetan. Hala ere, herritarren hizkuntza-eskubideak bermatze aldera, euskararen erabilera indartzea beharrezkoa da, hura progresiboki hazi dadin datozen urteetan. Helburu hori jomuga izanik, funtsezko errekerimendu izan behar du euskara administrazioiko langileen lan hizkuntza izatea; dena den, oraindik ere gaztelera du postu hori. Horregatik, egoerak hobera egin dezan, bostgarren plangintzaldiak honako helburuak finkatzen ditu:

1. Administrazioak euskararen erabilera sustatu eta bermatzea:

Herri administrazioek hizkuntza kudeaketarako planak onartu beharko dituzte euskararen erabilerearen normalizazioan laguntzeko. Hori egin ondoren, herritarrei bermatu eta erraztu egin beharko zaie administrazioarekin euskarazko ahozko zein idatzizko komunikazioa izatea. Gainera, arreta berezi ezarriko zaie hizkuntzaren paisaia eta administrazio erakundeek egin beharreko agerraldi publikoei. Izan ere, bi kasu horietan, euskararen presentzia bermatu beharko da.

2. Euskara herri-administrazioetako langileen lan hizkuntza izatea:

Euskara, zerbitzuetarako hizkuntza izateaz gain, lan hizkuntza izatea ere oinarritzkoa funtsa izango da bere erabilera indartzeko. Horretarako, noski, herri-langileei prestakuntza ikastaroak eskainiko zaizkie (prestakuntza orokorra nahiz berezia) euskara ikasi eta hobetzeko; eta, jadanik euskaraz jarduteko gai diren herri-langileei euskararen erabilera-helburu zehatzak ezarriko zaie. Azkenik esan, aplikazio informatikoetan euskaraz lan egiteko baliabideak aurreikusi beharko direla; horiek baitira herri-administrazioetako langileen lan-erraminta nagusi.

3. Hizkuntzak erabiltzeko irizpideak finkatzea:

Herri administrazio bakoitzak, *Hizkuntza Ofizialak Erabiltzeko Irizpideak* (HOEI) finkatu beharko ditu bere lan esparruan. Honen helburua izango da irizpide zehatzak erabiltzea herritarrekin izan beharreko ahozko eta idatzizko komunikazioetan, administrazioen arteko idatzizko komunikazioan, ekitaldi publikoetan, argitalpenetan, hizkuntza paisaian...

III. Ikasleen ekarpenak

7

Esaterako, [Donostiako Udalak](#) bere lan esparruan txertatu dituen irizpideei dagokienez, hauek dira itzulpenetan jarraitu beharko dituen ildoak:

- Ahal den neurrian, ez da itzulpen zerbitzura joko administrazio jardunetan sortzen diren elebitasun premiak bideratzeko. Horretarako, langileen hizkuntza gaitasunak, idazki eredu estandarizatuak zein baliabide informatikoak erabiliko dira.
- Idazkiak itzultzerantz bidali baino lehen, kontuan izan beharko dira aukera hauek: testua laburra denean (orri bat edo bi) langileak berak sortuko ditu euskarazko eta gaztelaniazko bertsioak. Aldiz, testua luzea bada, euskaraz idatziko dira eta itzulpen zerbitzuak egingo du gaztelerazko bertsioa.
- Udaletik kanpoko euskarazko idazkien kasuan, hauek ez dira zuzenean sistematikoki itzuliko. Lehenik eta behin, egiaztatu egin beharko da itzulpena egin behar duen herri-langilearen euskara maila nahikoa ote den jasotako agiria ulertzeko. Hori horrela izango ez balitz, edukiaren laburpena egingo dio atal horretarako hizkuntza gaitasuna nahiko duen beste langile batek.

Donostiako Udala
Ayuntamiento de
San Sebastián

4. Administrazioen arteko elkarlana sustatzea:

Herritarrekin zuzeneko harremana duten lanpostuetan, polizian esaterako, garrantzitsua izango da ahozko komunikazioa euskaraz egitea. Era berean, herri administrazioen artean adostasunak lortu ahal izango dira euskararen jakintza elkar trukatzeko.

5. Kanpoko komunikazioan euskararen erabilera areagotzea:

Euskararen erabilera administrazio eremuez kanpo zabaltzeko kontuan izan beharreko irizpideak dira: gizarte-sareetan euskararen erabilera gehitzea, hizkuntza paisaiaren zuzentasuna eta egokitasuna berrikustea eta administrazio erakundeen jendaurreko aurkezpenetan euskara erabiltzea.

IV. Hizkuntza-eskubideak bermatzeko zerbitzuak:

Garrantzizkoa da administrazio alorreko hizkuntza-eskubideen azalpena egitea, baita euskararen erabilera normalizatzeko indarrean dauden plangintzek aipatzea ere. Dena den, horiek bermatzen diren ala ez aztertzeak zeresan handiagoa izango du. Hau da, hizkuntza-eskubideak aitortu eta praktikan jartzeak beharrezko kontrola galdatzen du ondoren. Horixe bera da, hain zuzen ere, IVAP eta Euskarabidea instituzioen funtzioa.

Lehenari dagokionez, helburutzat izango du Euskadiko herri administrazioekin lankidetzan aritzea. Azken batean, elkarlan horren jomuga administrazioek herritarrei zerbitzu eraginkor, efiziente eta elebiduna bermatzea izango da. Horretarako, IVAPek honako funtzioak beteko ditu: herri administrazioen zerbitzurako langileak hautatu, herri administrazioetako langileen etengabeko prestakuntza eman, administrazioan euskararen erabileraren normalizazioa sustatu, itzulpen ofizialak egin eta administrazio-arloko euskarazko terminologia landu.

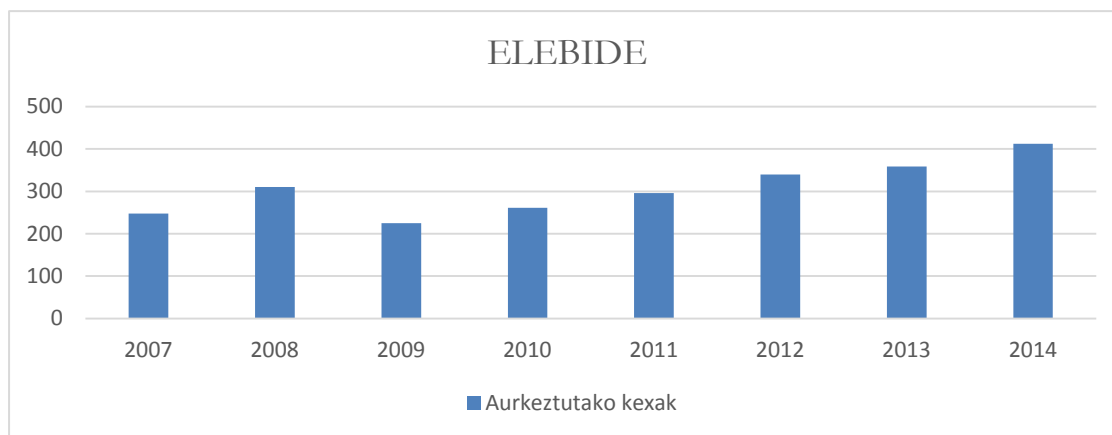

Euskarabideak berriz, Nafarroako Foru Komunitatera mugatuko du bere lan esparrua. Hala ere, IVAPen antzera aholkularitza jarduerak egingo ditu eta, batik bat, euskararen erabileraren arautegia garatzeko ikerketak garatuko ditu. Gainontzeko funtzioen artean, hauek ere aipatu daitezke: Nafarroako administrazio publikoko langileen euskara ikasteko eta hobetzeko prestakuntza laguntzak antolatu eta kudeatzea, herri-langileen hautaketa prozesuetan euskararen ezagutza egiaztatzeko probak egitea, helduei euskara ikastera bideratutako laguntzak kudeatzea etab.

Baina, nahiz eta aipatutako instituzioak funtsezko tresna izan administrazioan euskararen erabileraren normalizatzeko, oraindik ere hobetu beharreko gabeziak daude; horiek identifikatu eta bideratzeaz arduratzen dira ELEBIDE zerbitzua eta BEHATOKIA fundazioa.

Lehenarekin hasteko, Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak abian jarritako zerbitzu honen funtzioen artean herritarren kexen kudeaketa dago. Hau da, herritarren hizkuntza-eskubideak urratu izan badira, erakundeak kasuaren jarraipena egin eta erremedioak jartzea izango du jomuga. Horren emaitza da esaterako, ELEBIDEren 2014ko memoria.

Bertan adierazten denez, urte horretan erakundeak 346 kexa tramitatu zituen eta horietatik 110ek administrazioan izandako harrera desagokia salatzen zuten; hau da, gaztelera izan zela administrazioak idatzizko komunikazioan erabilitako hizkuntza bakarra. Era berean, 76 kasutan ez zen errespetatu herritarren eskubidea euskarazko arreta jasotzeko. Kezkatzeko datuak aurkezten ditu beraz ELEBIDEk, izan ere, 2013. urtean aurkeztutako intzidentzia kopurua 359koa izan zen eta 2014an, ordea, 412koa.

BEHATOKIari dagokionez, Euskal Herriko herritarren hizkuntza-eskubideez arduratzen da eta horiek babestea du bere helburu, arlo publiko zein sozioekonomikoan.

Fundazio honek, garbi aurkezten ditu herritarrek administrazioaren jardueren aurka dituzten desadostasunak. Horren adierazpen argia egiten da 2014ko hizkuntza-eskubideen egoera aurkezten duen txostenean. Hain zuzen ere, herritarrek mota guztietako jarduerak salatu zituzten urte horretan: aurrez aurreko arreta, telefono bidezko arreta, posta elektronikoko zein SMS bidezko jakinarazpenak, gutunak, agiri ofizialak... Horien hitzetan, gaztelera hitz egitera behartuak sentitu ziren langile erdaldunekin jardun behar izan zutenean, zeren, nahiz eta euskarazko arreta nahi zutela adierazi, ez ziren beraien eskaerak errespetatu.

V. Ondorioak:

Lan honetatik ondorioztatu daiteke, beraz, hizkuntza-eskubideen oinarri juridikoak askotarikoak direla eta horiek herritarrei jakinaraztea beharrezkoa dela. Nabarmenak dira ere, herri administrazioetan euskararen erabilera normalizatzeko indarrean dauden planak, zehazki esateko, bostgarrenean gaude jadanik. Gainera, horiek bideratzeko lanean diharduten instituzioen (IVAP, Euskarabidea) lana ere goraiatzeko da.

Hala eta guztiz ere, administrazio alorrean euskararen erabileraren erabateko normalizazioa eman dadin eta bere erabilera egokia sustatu nahi bada, ezin onar daitezke praktikan ematen diren hainbat urraperen.

ELEBIDEk adierazi bezala, 2013tik 2014ra bitarte hizkuntza-eskubideen urraperen kexen kopuruak gora egin zuen. Ondorioz, honek, kontraesan batera garamatza: hizkuntza-eskubideek gero eta berme juridiko sendoagoak dituzte baina horiekiko urraperenak ere areagotuz doaz. Hala ere, nahiz eta datuek duten zeresana handia izan, ezin ahaztu daiteke beste hainbat kasutan administrazioak zuzentasunez jokatu zuela herritarrekiko eta horien hizkuntza-eskubideekiko.

Beharbada, ELEBIDEra aurkeztuta kexen igoeraren arrazoia izan liteke herritarrek hizkuntza-eskubideak dituztela ohartzea eta, ondorioz, horiek defendatu nahi izatea. Ikuspuntu honetatik begiratuz beraz, kexak areagotu izanak hizkuntza-eskubideekiko arreta handitzea ekarri dezake baita herritar eta herri administrazioek horiekiko sentsibilizazio handiagoa izatea.

Baina noski, arrazoiketa horrek ezin gaitu lasaitasunerantz eraman, oraindik aurre egin behar baitzaie aipatu diren kexa horiei; euskarak administrazioan izan dezakeen normaltasunaren isla izango baita horien desagertzea.

VI. Bibliografia:

Webguneetako informazioa:

- http://www.euskara.euskadi.eus/r5914414/eu/contenidos/informacion/euskera_en_administracion/eu_6151/eu_euskara_administrazioan_01.html ELEBIDE (araudia)
- <http://www.ivap.euskadi.eus/r61-vhome/eu> IVAP
- <http://www.euskara.euskadi.eus/r59-734/eu> Eusko Jaurlaritza (Euskara)
- <http://www.donostia.eus/> Donostiako Udala
- <http://www.behatokia.org/> BEHATOKIA